

תרומת חלב

ממצאים עדכניים מראים כי הזנה בחלב אם מתורמת עדיפה על תחליפי חלב, בייחוד עבור פגים, ומסייעת למנוע תחלואה ותמותה. לשם כך יש להקים בישראל בנק חלב אם רשמי ומפוקח

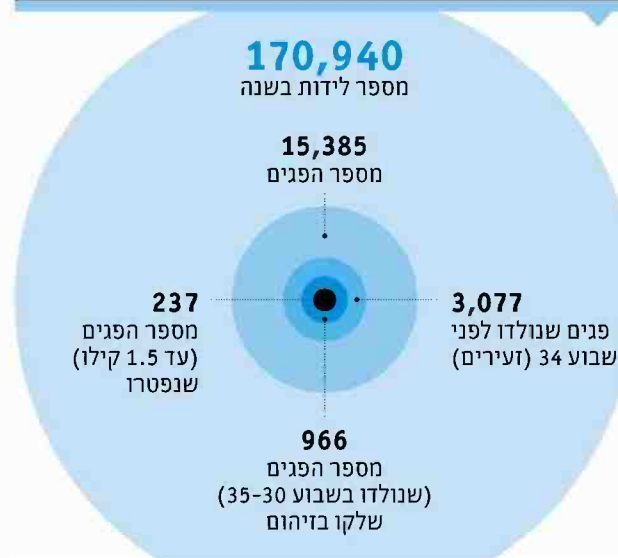
קובי שיף

חלב אם הוא המזון המיטבי לתינוק ויתרונותיו הבריאותיים ידועים זה זמן רב. פגים רבים, הנר- לדים לפני שבוע 37 להיריון, שז- קוקים לו אף יותר מתינוקות רגי- לים, לא מסוגלים לינוק באופן אקטיבי במשך תקופה ארוכה. זאת מכיוון שעד שבוע 34 מנגנון הקואורדינציה מציצה בליעה נשימה אינו מפותח דיו. כך, אלא אם כן אמהותיהם מחליטות לשאוב את החלב באופן קבוע ולתתו מב- קבוק, הם אינם נהנים מיתרונותיו. יש לציין כי חלק מן האימהות לא יכולות או רוצות לשאוב, ופעמים רבות גם חלק מאלו שמחליטות לשאוב מתייאשות ומפסיקות.

בשל הנוגדנים (מולקולות חל- בון הנקשרות לגורמים זרים הפו- לשים לגוף ומשמידות אותם) הקיימים בחלב האם, נמצא כי תי- נוקות היונקים לפחות שלושה

חודשים, ובהם פגים, פחות סוב- לים מזיהומים, מדלקות בדרכי השתן, מזיהומים בדרכי הנשימה העליונות ומדלקת מעי נמקית (המאפיינת פגים). בשנת 2012 קבע איגוד רופאי הילדים האמרי- קאי (AAP) כי סדר העדיפויות להונת תינוקות הוא: הנקה, חלב שאוב של האם הביולוגית, חלב מפוסטר מתורמת ותמ"ל (תרכובת מזון לתינוקות). בשנת 2013, לא- חר בהינתן הראיות המחקריות הקיימות, פרסמה החברה האירו- פית לתזונת ילדים וגסט- רואנטרולוגיה (ESPGHAN) כי הזנת פגים בחלב אם מפוסטר מתורמת עדיפה על פני הזנתם בתמ"ל, וזאת בתנאי שהחלב מסו- רק בבנק חלב אם מוסדר, עובר פסטור ומאוחסן בהקפאה. חלב אם אמנם עלול להכיל גם פתוגנים כגון חיידקים, פטריות ונגיפים, אך כאמור הוא מכיל גם נוגדנים ותאים של מערכת החיסון אשר

פגים בישראל*

1 מתוך 5 פגים (שנולדו בשבוע 35-30) חוזרים לאשפוז ב-5 השנים הראשונות לחיים בשל זיהום הגורם לדלקת ריאות - **פי 5 מיילודים רגילים**

*נתונים ל-2012

פועלים נגד מחוללי המחלות. בנוסף, כפי שהראו מחקרים, גם לאחר תהליך פסטור והקפאה (שבו מושמדים חלק מן הפתוגנים) נשמרים יתרונותיו הבריאותיים הן מבחינת פעילות הנוגדנים והפעיי- לות החיסונית שלו (כגון הימצאות

חלבונים ועוד). כך, השימוש המ- בוקר בחלב אם מבנק חלב עבור פגים אשר אינם ניוונים מחלב אמם עשוי למנוע תחלואה ותמו- תה, לקצר ימי אשפוז ולחסוך הוצאות טיפול. לאור הנ"ל, במה- לך השנים הוקמו למעלה מ-200 בנקי חלב אם ברחבי העולם. כי- שראל לעומת זאת לא קיים בנק חלב רשמי ומפוקח, אלא רק כמה בנקים שאינם נמצאים בפיקוח או השגחה, ומדי שנה מאות פגים שנ- זקקים לתרומת חלב אשר עשויה למנוע זיהומים רבים ומחלת מעי נמקית אינה זוכים לה.

בנק חלב צריך להיות צמוד לבית חולים. גיוס האימהות, שתו- רמות את עודפי החלב בלבד ללא תמורה, ייעשה במחלקת יולדות, טיפת חלב וכדומה. התורמות ימ- לאו שאלון רפואי, יעברו ראיון, בדיקות דם לסרולוגיה נגיפית ולאחר מכן הדרכה לשאיבת הח- לב ולסידורי המשלוח לבנק. תרו- מת חלב לא מוגבלת לתורמת אחת ויכולה להגיע מתורמות שונות. כך

יכול התינוק לקבל סוגי נוגדנים רבים יותר וחלב עשיר יותר מב- חינה תזונתית. למשל, חלב אם של תורמת אחת יכול להכיל חלבון רב יותר משל אחרת. אוכלוסיית היעד לקבלת חלב מבנק חלב היא בעדיפות ראשונה

פגים עד משקל 1.5 ק"ג או כאלו שנולדו לפני שבוע 32, תינוקות הסובלים מתסמונות של תת-ספיגה או אי סבילות לתמ"ל, תינוקות הסובלים מליקויים במע- רכת החיסון, תינוקות הסובלים ממומים מולדים במערכת העיכול, והוריות רפואיות נוספות לחלב אם על פי החלטת המנהל הרפואי של הבנק;

ובעדיפות שנייה: פגים שאינם מפורטים לעיל, תינוקות שלא מצליחים לינוק, תינוקות שנמסרו לאימוץ או נולדו בלידה פונד- קאית, תינוקות שלא מצליחים לינוק בשל מחלה של אמם או תי- נוקות שאמם הלכה לעולמה. בחו- דש שעבר נידון נושא הקמת בנק חלב אם בין שרת הבריאות יעל גרמן ויו"ר האיגוד הישראלי לניאונטולוגיה, ובסיכום הדיון כי- קשה השרה ממנכ"ל משרד הב- ריאות לשקול אפשרות להקים בנק חלב אם בפריפריה או לקיים פיילוט שכזה בשני בתי חולים.

יום המודעות לפגים יצוין הש- נה בכנסת ב-18 בנובמבר בהובלת "הפורום למען הפגים בישראל" המורכב מהאיגוד הישראלי לניאונטולוגיה, מעמותת לה"ב והיו"ר ח"כ אורלי לוי-אבקסיס.

ד"ר קובי שיף הוא ניאונטולוג בכיר במחלקת פגים ויילודים בבית חולים לניאוד